

110

V I R O
Magnifico, Nobilissimo, Amplissimoq;
DOMINO
SALOMONI

Sutken/

Regiæ Civitatis Thoruniensis
Pro-Consuli & Præsidi præclarissimè
merenti,

a. d. XXVI. Novembr. A. O. R. M. DC. IIIC.

in ipsa Officii statione,

cùm adventantem Serenissimam Poloniae Reginam,

**MARIAM CASIMIRAM,
JOHANNIS III. POL. REGIS relictam Viduam,**

Nomine publico

solenniori Sermone exciperet,

Paralysi correpto,

Et triduo post rebus humanis placidè exempto,

ipsis Exeqviarum Solennibus,

quæ in V. Decembris incidunt,

JUSTA faciunt

**RECTOR & PROFESSORES
Gymnasii Thorun.**

THORUNII,

Imprimebat Johannes Balthasar Breslerus, Gymn. Typogr.

Legatus, qui RHODIORUM causam in Senatu magna cum admiratione oraverat, in limine Curia protinus exspiravit, progredi volens.

Himmel! was vor Fall erschrecken unsrer
THORER!

Welch Ungewitter ziehn auch in dem Winter
auf!

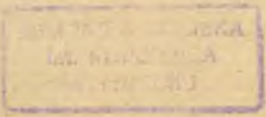
Herr Schmidens Leich: Getöhn schallt noch in
unsern Ohren/

Wir klagen/ daß Er schon vollendet seinen
Lauff

Ach aber! eh wir noch den alten Schmerz verschmerzen/
Steigt schon ein neuer auf! Herr Lütcken/ Thorens Zier/
Der sich fast eingesetzt in vieler Bürger Herzen/
Der zieht/ eh mans vermeint/ in schneller Eil von hier.
Im Reden durfft Er sich in keinem Fall nicht schämen/
Sein wolberedter Mund vergnügte Rath und Stadt.
Als aber Er jetzt sol die **WELT** annehmen/
Verfällt Er/ gleich wie Der/ der einst zu Rom auftrat.
Er sucht Genad und Gunst bey den gekrönten Fürsten/
Wie jener bey dem Rath: Sein wolgesetztes Wort/
Das/ gleich wie jenes/ nicht nach Klugheit pflag zu dürsten/
Erwünscht an hohem Ort des Lebens spätem Port.
Allein! wie geht es Ihm? Der anderer Glück begehret/
Der leidet selber Noth! Der/ wie sonst ein Vasall,
Des Lebens langes Ziel in seinem Wunsch gewehret/
Der findet/ jenem gleich/ im Reden seinen Fall.
Ihr wehrten Bürger/ traurt/ und/ wo die andren Säulen/
Die uns der Himmel gönnt/ noch lange sollen stehn/
So schützet Sie hinfort vor allen Unglücks Pfeilen/
Und laßt vor Dero Heil gen Himmel Wunsch abgehn.
Im übrigen bedenckts. Sie fallen beyd im Reden/
Herr Lütcken/ und der Rath/ den Rhodus abgesandt:
Doch ist der Fall nicht gleich. Der legt empfindet Schäden;
Herr Lütckens Seele findet noch einen guten Stand.
Herr Lütcken steht im Fall/ der andre bleibet liegen:
Herr Lütcken suchet Gott/ der andre/ weiß nicht/ wen:
Herr Lütcken tröstet sich/ der andre muß versiegen:
Herr Lütcken kömmt zu Gott/ mit jenem ist's geschehn.
Sol nun der Schmerz bey Euch/ Ihr Traurenden/ sich mindern/
So seht/ was Ihr noch habt/ seht auch den Seelgen/ an.
Herr Lütckens Himmels Glück wird alles Leid verhindern;
Der Vater Wolergehn ist/ was Euch trösten kan.

Aus schuldigem Besleid schrieb es

M. George Wende / Rector.

Proh dolor! en iterum nascuntur tristia nobis
Funera, nos inter trux Libitina furit.

Nuper enim clarum rapuit pietate fideqve,
Magnum justitiâ consilioq; Patrem.

Schmidius Ille fuit, famâ usqve ad sidera notus,
Præconsul celebris, Thoruniense Decus.

Nunc iterum rapit hæc nulli pietate secundum,
Præsidio magnum, nomine reqve VIRUM.

Nomen Ei SALOMON, ranto Vir nomine dignus,
Conveniunt rebus nomina sæpe suis.

Vir fuit egregius, prudens, Salomonis imago,
Musarum sapiens Ille Patronus erat.

Sicubi Gymnasio potuit prodesse benignus,
Profuit Is semper, profuit ille libens.

CURIA consternata riget, PRÆCONSULE rapto,
Tempore qui longo vivere dignus erat.

Hunc Cives mœsti lugent, lugemus & omnes,
Lütke benignus abest, Lütke Patronus abest.

Soletur cunctos divina potentia mœstos,
Et Viduam & Sobolem sospitet alma TRIAS.

Insolitos Urbis casus in gaudia vertat,
Curia sit felix, floreat Urbis Honos.

Conservet reliquos Patriæ pia cura Jehovah
Patres, & det EIS prospera cuncta simul.

Inqve locum vitâ functi Præconsulis, Urbi
Det rursum tali conditione parem.

At Tu Magnifice, heu, Præconsul & Inclyte Præses,
Cum CHRISTO in cœlis gaudia summa cape.

Cum CHRISTO regna DOMINO sine fine beatus,
Et Pietatis ibi præmia carpe Tuæ!

Andolens apposuit

Wenceslaus Johannides, Gymn. Thorun.

Prof. Publ. & Visitor.

Seqva-

Seqvatur morbi mortisque genus
tristis calamus:
tangatur paralyfi,
paralytico turbatus casu.
Ne expectes meditatam dictionem
Lector cordate:
nosti,
breves curas loqui posse,
ingentes stupere.
Grandem gravemque jacturam fecimus,
SALOMONE LÜTKIO,

Urbis Præsides,
cita morte prærepto.
Domestica damna mussitamus privatim;
istud publicum est,
publico efferendum dolore, planctuque.
Sane,
si dignas PRÆCONSULE æstimamus virtutes,
servire DEO, REGI, PATRIÆ,
vindicare bonum publicum, privata gratia devictum,
domi industriam, foris justum imperium sequi:
nemo non jacturam VIRI
graviter dolenterque accipit,
in cujus funere tantas dotes intelligimus mergi.
Equidem nihil Illi deformius visum,
quam Reipublicæ studio rem privatam antecapere;
a probis moribus esse diversum;
aliud clausum in pectore,
aliud promptum in lingua habere:
amicitias, inimicitiasque,
non ex re,
sed ex commodo æstumare;
magisque vultu,
quam ingenio bono gaudere.
Talis cum esset,
nec, ut facere videretur,
sed quia aliter facere non poterat,
recte ageret,
grande sui desiderium post se reliquit:
sola morte acerbus factus,
qua obesse Patriæ cœpit, cui vivus profuit.
Tu
VIRUM INSIGNEM,
utrique Bono mature, imo immature
subtractum,
luge VIATOR,

nec

nec in causas mortis acceleratæ,
num naturales, num morales eæ fuerint,
morose inquire:
sufficit, in Officio stantem decore cecidisse:
Quem,
ut SENATUS PRÆSIDEM,
& ad **REGINAM VIDUAM ORATOREM,**
in medio Officii ac Sermonis cursu,
stare ac filere jusserat
nostrorum dierum Maximus Præsides.
Hujus nutum hic agnosce,
teque mortalem ad immortalitatem ita compone,
ut nec extra stationem in statione verferis,
nec Officio tuo cuiquam officias:
quo,
sive cita paralyfi, sive lenta analysi
elingvis prostratus,
ad causam cœlo dicendam felicissime surgas.

MANIBUS
Patroni desideratissimi
s.

M. Johannes Sartorius.

Cura leves loquuntur, ingentes stupent.
Lege & luge
THORUNIU M.
Uno momento totius seculi, si non omnium temporum,
amissi bonum.
Magnificus Dominus SALOMON LÜTKEN,
Proconsul & Præsides tuus,
Nulla re nisi moriendo nocuit longe plus tibi
quam sibi.
Si tamen pie Te amas, ne invidias tristissimæ huic
fatorum commutationi.
Qui pro Republ. vitam reddiderunt, nunquam eos mortem potius,
quam immortalitatem assecutos putes.
Hinc populus Romanus pro brevi vita diuturnam memoriam devovit illis,
qui ob Rempubl. mortem obierunt.
Immortalem in Diario tuo scribe mortuum Præsides,
qui
Serenissimam Poloniæ Reginam, Regiosque Principes, cum Collega sibi amicissimo,
oratione mascula salutaturus dum finem dicendi facere voluit,
finem vivendi fecit.
Rem miram, nullis seculis, nullis temporibus, nulla ætate
lectam, visam, auditam!
quando
Facundum Oratorem in conspectu Reginalium Personarum
Apoplexia elingvem reddidit,
Lata meditantem lethum oppressit.

Statione sua abire iussit eum,
qui studio suo impigro civium omnium fortunas stare fecit.
O fumosum famosi casus bustum!

Vir incomparabilis a prisca virtute, supra alios,
sola modestia infra omnes,
Pietate charus, usu expertus, iudicio maturus, consilio prudens, affectu pius,
solo labore pertinax, & pervigil in commune bonum,
pene incurtus sui,

Fama posthumæ de se verba facere reliquit.
Creatus mense Martio Proconsul & Præses recreavit Civem.

* Vid. Cic.
lib. VII. Fam.
mil. Epistol.
30.

Felicio Caninio Cos. Romano,*
Viro mirifica vigilantia, & toto suo consulatu
non vidente somnum,
qui unius diei Consul tantum fuit.
Vixit Noster ad desiderium Civitatis parum, ad res gestas satis,
ad memoriam operum semper.

Flentem resistentemque fortunam æquo animo sustinuit,

dum in agone mortis nullam felicitatem minus Tibi
O THORUNIUM!

precari potuit.
Nunc post mortem vocalis vocet,
ut sub Rege tuo Augustissimo Augusto felicitatis tuæ in sacris & profanis
capias augmenta,

Præsidentemque habeas in posterum sui similem.
Luge interim hoc bonum amissum, & maestissimam Viduam cum duobus ingenue indolis
filiolis curæ tuæ commendatam habe.

Precare tuo Præsidi,
ut triumphet cum DEO!

Plura propter obortas lacrimas non
potuit addere

M. Martinus Böhm / P.P.

Historia mortis Magnifici PROCONSVLIS, occasione
Orationis ad Serenissimam Principem MARIAM CASIMIRAM,
Poloniæ Reginam, sub ipso in urbem ingressu ab eo habitæ, in hanc
fere sententiam.

AVGVSTA HEROINA!

Quantum solatii ante hoc semestre adventus tuus nobis attulit, cum in transcurso
bas sedes, inque iis D. IOHANNIS Basilicam, inusitato pietatis ardore collu-
strares. tantum nunc quoque lætitiæ percipimus, dum acropolin hanc, cum
PRINCIPIBVS IUVENTVTIS, hospitio sacrare, urbisque penates re-
visere non dedignata sis. Agnoscimus devota mente geminatum hunc Maiestatis splen-
dorem! Atque utinam mihi facultas esset, intimos sensus excita huius sedibus suis coronæ,
ac devotos tibi pietatis impulsus, oratione enunciare. Melioribus utique quam ego pos-
sum verbis diuturna beneficia AVGVSTISSIMI CONIVGIS, factorum invidia
intercepti, prædicatione circumferret. Vos duo præclara & benefica Polonici cæli sidera
ALEXANDER & CONSTANTINE

His dictis conticuit, fallenteq; vestigio, per læve ac lubricum pavi-
mentum, caput Civitatis ad Reginæ pedes provolvitur, nec vocem ampli-
us reddidit. Nimirum silentium ori mors imposuit, quæ famæ non po-
tuit. Heus AVGVSTA! quid intueor? Tune ipsa manum applicas me-
dicam,

dicam, regisq; pharmacis elingvi vocem reparare niteris? Tune langventi
Consuli, salutari oleo vitam prorogare conaris? O REGINA, etiam post
imperium semper AVGVSTA! Quas tibi pro tanto rerum paratu redde-
mus grates? Utinam NOSTER cœptam orationis telam pertexere potu-
isset, haut dubie sine assentandi specie, sapientiæ tuæ consilia prope divi-
na, reconditas regnandi artes, notitiam dignitatum, & officiorum fructus,
aliaq; quibus sexus imbecillitatem supergressa, virorum laudes excessisti,
gratulabundus adduxisset. Quæ, cum umbraticum hominem, in mathe-
matico pulvere squalentem fugiant, sipario involuta, Gallis tuis atq; Ita-
lis, Latinorum musis, Polonis & Germanis, quorum etiam lingvas omnes
diffonso plausu expedite loqueris, ut in iis ætatem defatigentur, ultro con-
cedimus.

Atque ita DIXIT & VIXIT! Hic iacet & tacet os Curia, oraculum
Senatus. Perdidit mors uno ictu, non repetendo, linguam liberam, os
igneum, multarum influentiarum Præsidentem. Trepida mutabile THORV-
NIVM, luge muta & elingvis Curia: nam svada tua mortuis perorat.

VIXIT & DIXIT pro aris & Numinis reverentia: probe sciens, in
adiutorio Altissimi auspiciam, progressus, finem sita. Consilia hominum
nunc cum DEO, nunc sine eo, non diu florent. Magnæ gloriæ est Colle-
gam habere DEVM, qui lumen nisi affundat, tenebræ sunt omnia & con-
fusio. Grande in Repab. malum est, cum Magistratus autoritas spernitur,
manus cum maiestas Numinis a Magistratu contemnitur, Seneca iudice.

VIXIT & DIXIT pro Patria pacis sagiq; temporibus, nec unquam
siluit. Domi vocem præparabat, publica pro salute intendebat. Inexcusa-
bile esse silentium ratus, patriæ tranquillitatem quod turbat. Semper di-
cendo laboravit, ne hæc non laboraret. Vigilavit, ut alii quiescerent. Qui-
etrem deseruit, ut redderet.

VIXIT & DIXIT pro Astræa rerum præside, quam profugam fere,
vel stitit, vel revocavit. In hac uno ab æquitate & iustitia recessisse vide-
ri poterat, cuique de leerat quod suum erat, sibi nihil. Non poterant eum
expugna e manus, etiam armatæ, etiam cataphractæ. Civiles compositi-
tatis discordias, nunquam orbis amavit luteos, nec argenteos accepit,
plumbeos quod inarent iudices: ut si vel maxime in decidendis causis
non errent, peccent tamen gravissime.

VIXIT & DIXIT de mansuetudine & humilitate. Magna in hac virtute vis, roborat caput,
ut ne quidem sentiat honores. Factus in fastigio etiam amicis est fastidio. Adversantur omnes
hominem, qui uni sibi arrogat omnia. Qui de se silet, alienis lingvis & calamis canitur: qui sua
iactat, ab aliis spernitur: qui contemnit neminem, honoratur ab omnibus. NOSTER solem in
eo æmulabatur, ut qui semper occumbit, ut aliis luceat. Dignus proinde Lyrae sidere, totum
quod Heliconem personat.

Et sic VIXIT & DIXIT. imo adhuc vivit & dicit. Perorate vere cœpit, cum siletet. Nun-
quam maiorem se stitit Oratorem, quam ubi conticuerat. Tullio factus disertior. Nemo hoc O-
ratore taciturnior, nemo vocalior. Labia compressa aiunt: μεγάλη χάρις αὐτῶν. Os elingve fo-
nat: ἀδύνατον ῥήματα. Hic vere exercet illud: κινῶν τοῦτ', καὶ λέγειν, καὶ πείθειν. Ex Oratore
profano factus sacer. Eloquentiam quam vivus capere non poterat, mortuus didicit. Orator per-
fectas, fere DEO par, cum nihil amplius potuit dicere, ex sine probando Orationem DIXIT
OMNIA.

At Tu regnorum Rex, præses & custos civitatum, cælestis Pater, constringe corpus huius Senatus
nexibus firmis, ne per mortes, aut alia vi externa porro laxetur. Concordiam tuam auctoritate stabilito:
& consiliorum successum spiritu tuo arge. Imprimis, DOMINE, vicarium interea Præsidis munus obe-
anti, vires & facultatem regendi Civitatem iuxta ac Musarum sedem, ex præscripto voluntatis tuæ lar-
gire: ac effice, ut tandem successorem virtutibus parem videamus!

P. PATER.

MARS ET MORS EJUSDEM JURIS.

ENse gravis Mavors non frustra tortile ferrum
Fert humeris, struit aut hostibus insidias.
Hostem si videat promit de mille sagittis
Unam, perterebrat pectora lasa ferus.
Invadit saltus Ætnæos, atqve latebras
Excutit abstrusas, bile, furore, tumens.
Non illum flammæ, quas evomit ore Typhœus
Terrent, vel pigræ pondera magna petræ.
Concrepet & tellus, paveat Rex ipse silentium,
Duxqve Erebi fugiat, nec tamen ipse fugit.
Tristia si quærat metuens Antartica Regna
Præda illudens spem, tristia Regna quatit.
Nulla trucem retrahit, nulla & reverentiâ vincit,
Est illi Numen nomen inane Jovis.
Quid Marti sanctum est? quid non violabile Morti?
Istam Majestas nulla tremenda movet.
Exemplum est Præses Legati munere functus,
Lingvâ tranquillus, nec minus arte gravis.
Germinibus Regina suis comitata duobus
Sarmatiæ veniens, Urbis & hospes erat.
Insonat & lituus, murmur dat mobile vulgus,
Ut compulsâ Euro murmurat unda sali.
Horrificus sonitus tormentorum æthera pulsat,
Implet magnorum templa domosqve Deum.
Tibia dulcè canit, fluitant civilia signa,
Bellatrix alas Prussica pandit avis.
Atria suscipiunt generoso ornata paratu
Reginam, Natos, Munera cara duos.
Sancta cohors Patrum gaudens reddensqve tributum,
Reginam alloquitur Præsidis ore sui.
Annos quando illi vitæ floremqve precatur
Fortunæ, vitam perdidit ipse suam.
Corruit ante oculos, pallet, vivumqve cadaver
Redditur Uxori, linquit & ossa calor.
Non raro dulces undas corrumpit amarus
Fons, perimit virus svavia mella, favos:
Præsidis evertit sic gaudia casus amarus
Publica, lætitiæ Mors cita virus erat.
Numné mori nova res hominem? dic qui legis ista,
Principe sic coram res nova, crede, mori est.

*Non tam libenti quam lugenti animo
ista descripsit*

Johannes Rezik.

